

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002170

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-06-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Охїтва Христина Миколаївна

2. Khrystyna Okhitva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 11-06-2024

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 5675; ДФ 26.850.032

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41.11, 18.41.45.21, 18.41.85.11, 18.41.09.11

Тема дисертації:

1. Українська естрадна пісня Галичини 1930–1980х років як засіб творення національної ідентичності
2. Ukrainian pop song in Galicia in the 1930s–1980s as a means of national identity creating

Реферат:

1. Дисертацію присвячено обґрунтуванню концепції розвитку стилістико-семантичної моделі української естрадної пісні Галичини 1930–1980-х років як засобу творення національної ідентичності. Теоретико-методологічна база дослідження пов'язана із проблемами національної ідентичності, ментальності, архетипів мислення, архетипів української культури (за концепцією С. Кримського) та їх відображення у мистецтві. У результаті запропоновано дефініцію: національна ідентичність є це синкретичний феномен, що визначається специфічною сукупністю рис національного характеру (психоментальних ознак і поведінкових реакцій) у процесі національної самоідентифікації крізь призму любові до свого народу і його цінностей та є головним чинником для «запуску» механізмів національного самозбереження. Подальші наукові пошуки у царині музикознавства дозволили укласти бачення національної музичної ідентичності як результату ідентифікації етнічного елемента в музиці, ототожнення себе із власною нацією, вираженим у звучанні музичного цілого, що передається сукупністю певних концептуальних і лексичних елементів, які вказують на

належність саме до того чи іншого народу та його культури та є впізнаваними й ментально близькими, «своїми» для представників цього соціуму. Стверджується, що національна музична ідентичність є похідною і залежною від музичної ментальності, адже саме спосіб мислення керує творенням специфічно-національного музично-семіотичного тезаурусу та відображенням психічного устрою нації у музичному цілому. Проаналізовано множинні взірці української естрадної пісні Галичини 1930–1980-х років – А. Кос-Анатольського, Є. Козака, І.-Б. Весоловського, С. Гумініловича, В. Тритяка, Я. Барнича, М. Скорика, Б.-Ю. Янівського, В. Івасюка, І. Білозіра, В. Камінського та ін. Більшість композицій, а також концепції музичних фільмів «Залицяльники», «Сійся, родися», «Червона рута», «“Ватра” кличе на свято» «“Ватра” в Карпатах» та ін., вперше аналізуються крізь призму вияву архетипів національного мислення як маркерів національної ідентичності. До дисертації залучені результати інтерв'ю та особистого спілкування з учасниками процесу розвитку української культури – Віктором Камінським, Адріаною Скорик, Мирославом Лазаруком та ін. Встановлено, що вказана модель виникла на зламі 1920–1930 х років у зв'язку із суспільною потребою творення у багатонаціональному галицькому міському пан-польському соціокультурному середовищі українського національно-ідентичного розважального контенту. Інваріант моделі увібрав жанрові і стилістичні риси західноєвропейської та латиноамериканської розважальної музики й елементи львівської батярської пісні, лексеми-концепти старогалицької елегії, стрілецької пісні, лемківського та карпатського фольклору, поєднала танцювальну (танго, фокстрот, вальс та ін.) основу, елементи джазової (блюзової) гармонії й українську розспівність. Перші українські шлягери стали відображенням національної ідентичності через втілення архетипів Серця, що пов'язується з коханням, та Природи – Рідної землі, образи якої стають символами кохання і «маркерами» Батьківщини. Творцями моделі стали А. Кос-Анатольський, Є. Козак, Р. Шухевич, Л. Яблонський, І.-Б. Весоловський, С. Гумінілович, Я. Барнич, В. Стон-Балтарович, В. Безкоровайний, В. Адаманив, В. Тритяк, О. Курочко, Н. Нижанківський та інші мистці, що здійснили вагомий вплив на подальший розвиток української естради, у т. ч. в умовах еміграції, підпілля та більшовицько-сталінських заборон. У повоєнні і наступні десятиліття підрадянської доби, до 1980-х років включно, модель набула нових розмаїтих рис у творчості І. Хоми, М. Скорика, Б.-Ю. Янівського, В. Івасюка, І. Білозіра, В. Камінського, Б. Юрківа, Д. Циганкова та ін. З'ясовано, що у процесі розвитку моделі зростало увиразнення кордоцентрично-зумовлених чуттєвості і ліризму, тонкої софійності та посилювалося апелювання до архетипів Природи в Рідної землі, Серця, рідше в Слова як маркерів національного мислення і цінностей. Здійснено періодизацію моделі української естрадної пісні Галичини 1930–1980-х років, вирізняючи міжвоєнний («панпольський», кінець 1920-х–1930-ті роки), воєнний (нацистський і більшовицький, 1939–1944), повоєнний сталінський і постсталінський (1945–1950-ті роки), шістдесятницький (хрущовський, 1960-ті – початок 1970-х років) та брежнєвсько-стагнаційний (1970-ті – 1980-ті роки) періоди. Ключові слова: українська ідентичність, українська музична ментальність, семантика, архетип, кордоцентризм, ліризм, фольклоризм, українське естрадне мистецтво, естрадна музика, музичне мистецтво, музика Галичини, музика Львова, пісенність, композитор, музична культура.

2. The dissertation is devoted to the concept substantiation of the Ukrainian pop song stylistic-semantic model in Galicia in the 1930s-1980s as a means of creating national identity. The research theoretical basis is concentrated in the following problems areas: national identity, mentality, thinking archetypes, Ukrainian culture archetypes (according to S. Krymskyi's concept) and its reflection in art, musical thinking general problems and national primal transformation in music. As a result, the definition was proposed: national identity is a syncretic phenomenon that is determined by a specific set of national character traits (psychomental traits and behavioral reactions) in the national self-identification process through the love prism for one's people and its values, it is the main factor for «launching» the national self-preservation mechanisms. The given understanding of national identity in the musicology field – in the understanding of other key research concepts. An understanding of national musical identity is offered as a result of identifying an ethnic element in music, identifying oneself with one's own nation, expressed in the sound of a musical whole, which is conveyed by a set of certain conceptual and lexical elements that indicate belonging to one or another nation and its culture and are recognizable and mentally close, «own» for the representatives of this society. The dissertation claims that the national musical identity is

derived and dependent on the musical mentality because it is the thinking way that governs the creation of a specific national musical-semiotic thesaurus and the reflection of the nation's mental structure in the musical whole. The multiple samples of the Ukrainian pop song's stylistic-semantic model which created in the 1930s-1980s in Galicia were analyzed. These are works by A. Kos-Anatolskyi, Y. Kozak, B. Vesolovskyi, S. Huminilovych, V. Trytyak, Y. Barnych, M. Skoryk, B. Yanivskyi, V. Ivasyuk, I. Bilozir, V. Kaminskyi, etc. Most of the compositions, as well as the concepts of the musical films «The Suitors», «Sow, Be Born», «Red Ruta», «“Vatra” Calls for a Holiday», «“Vatra” in the Carpathians», etc., which are analyzed for the first time through the prism of revealing the national thinking archetypes. The results of interviews and personal communication with V. Kaminskyi, A. Skoryk, M. Lazaruk and others are included in the dissertation. It was established that this model arose at the turn of the 1920s and 1930s in connection with the social need to create Ukrainian nationally identical entertainment content in the multinational Galician environment. The model invariant absorbed genre and stylistic features of Western European and Latin American entertainment music, Lviv batyar song, Old Galician elegy, rifle song, Lemki and Carpathian folklore, dance (tango, foxtrot, waltz, etc.), jazz (blues) and Ukrainian singing. The first Ukrainian hits became a national identity reflection through the Heart and the Nature – Motherland archetypes. A. Kos-Anatolskyi, Y. Kozak, R. Shukhevych, L. Yablonskyi, B. Vesolovsky, S. Huminilovych, Y. Barnych, V. Ston-Baltarovych, V. Bezkorovainyi, V. Adamaniy, V. Trytyak, O. Kurochko, N. Nyzhankivskyi and other artists were the model creators. They had a significant impact on the Ukrainian pop music development, in including in conditions of emigration, underground and Bolshevik-Stalinist bans. The song's stylistic-semantic model acquired new and diverse features in the work by I. Khoma, M. Skoryk, B.-Y. Yanivskyi, V. Ivasyuk, I. Bilozir, V. Kaminskyi, B. Yurkiv, D. Tsygankov, L. Yakym, H. Havrylets and other composers in the post-war and subsequent decades of the Soviet era, up to and including the 1980s. The expression of sensuality and lyricism, subtle sophistry, caused by national cordocentrism grew, and the appeal to the Nature – Native land archetypes, the Heart archetypes, less often – Words archetypes as markers of national thinking and values increased in the model development process. The periodization of the Ukrainian pop song's stylistic-semantic model of the 1930s–1980s in Galicia is carried out, it is distinguished: interwar («Pan-Polish», late 1920s–1930s), war (Nazi and Bolshevik, 1939–1944), postwar Stalinist and post-Stalinist (1945–1950s), 1960s (Khrushchev, 1960s–early 1970s), and Brezhnev-stagnant (1970s–1980s) – those years). Key words: Ukrainian identity, Ukrainian musical mentality, semantics, archetype, cordocentrism, lyricism, folklorism, Ukrainian pop art, pop music, musical art, music of Galicia, music of Lviv, songwriting, composer, musical culture.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Охитва Х. Національна ідентичність творчості Богдана Весоловського у контексті становлення естрадної музики полікультурного Львова. *Fine art and culture studies*. 2022. Вип. 5. С. 32–39. DOI <https://doi.org/10.32782/facs202255>
- Охитва Х. Національна ментальність та ідентичність у музиці: дефініції та кореляція понять. *Українська культура: минула, сучасне, шляхи розвитку : науковий збірник*. Напрямок : Мистецтвознавство. Рівне, 2021. Вип. 38. С. 101–106. DOI <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi38>
- Охитва Х. Українська естрадна пісня у музикознавчих дослідженнях: наукова панорама. *Українська культура: минула, сучасне, шляхи розвитку : науковий збірник*. Напрямок : Мистецтвознавство.. Рівне,

2020. Вип. 34. С. 221–226. DOI <https://doi.org/10.35619/ucpmpk.v34i34>

- Охитва Х. Архетипи української культури у музичному фільмі «Червона рута». Spheres of Culture. Lublin, 2019. Vol. XX. S. 158–165.
- Охитва Х. Каверверсія як національний бренд в українській культурній індустрії (на прикладі львівської музичної естради). Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій : збірник матеріалів II Всеукраїнської науковопрактичної конференції. Київ, 14 квітня 2023 року. Київ : КНУТД, 2023. С. 194–195.
- Охитва Х. Архетипи національної ментальності у творчості Ярослава Барнича. Тези доповідей I Всеукраїнської науковопрактичної конференції «Естрадновокальне мистецтво: історія, теорія, практика». ЗВО «Університет Короля Данила», 1 грудня 2022 року. ІваноФранківськ : РВВ ЗВО «Університет Короля Данила», 2022. С. 131п135.
- Охитва Х. Маркери національнопатріотичної ідентичності в естрадній пісні Володимира Івасюка. Priority directions of science and technology development : Abstracts of the 10th International Scientific and Practical Conference. Київ, 13–15 червня 2021. С. 656–658.
- Охитва Х. Українська естрадна пісня 1960–1980х років у Львові як засіб творення національнопатріотичної ідентичності: напрямки дослідження. Priority directions of science and technology development : Abstracts of the 4th International Scientific and Practical Conference. Київ, 20–22 грудня 2020. С. 944–947.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0123U105312

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кулиняк Михайло Андрійович

2. Mikhailo Kulyniak

Кваліфікація: к. мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фурдичко Андрій Орестович
2. Andriy Furdychko

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2963-9794

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Левко Вероніка Іванівна
2. Veronika I. Levko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6946-0115

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти Київської обласної ради "Академія мистецтв імені Павла Чубинського"

Код за ЄДРПОУ: 02214938

Місцезнаходження: вул. Івана Мазепи, б. 15, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна державна адміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кияновська Любов Олександрівна
2. Liubov Kyuanovska

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0117-5078

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

